

Grosserer og borgmester Michael Nielsen

Bevaringsværdig gravsten

Grosserer Niels Michael Nielsen (13. februar 1870-16. marts 1957) var søn af købmand Anders Nielsen, Århus. Han begyndte som ret ung i faderens købmandsforretning og kom i 1884 i handelslære i Frederikshavn. Han stod i lære i fem år og arbejdede derefter som kommis et år i Frederikshavn og to år på Læsø. Som noget meget usædvanligt for tiden læste Michael Nielsen et år på Jylland Handelsakademi i Århus, hvorefter han i fire år var ”handelsfuldmægtig” i et firma i Århus.

I januar 1898 startede Michael Nielsen en agenturforretning indenfor kolonial i Randers. I efteråret 1899 rykkede han til Skive, hvor han købte engros kolonialafdelingen af købmand Poul Hestbeks forretning i Vestergade 10.

Grunden til skiftet til Skive var, at Michael Nielsen den 12. juni 1899 var blevet forlovet med Marie Brask. Han ville skabe så god en forretning, at indkomsten kunne blive stor nok til at gifte sig på. Michael Nielsen havde et mål – og de næste to år sled han i det for at bygge forretningen op. Om sommeren cyklede han rundt til købmændene og om vinteren kørte han rundt i hestevogn eller med toget. Men Michael Nielsen fik også tid til at more sig, og han fik bygget et netværk op i Skive. Efter godt to års hårdt arbejde var forretningen vokset så meget, at Michael Nielsen endelig kunne blive gift med Marie Brask den 13. december 1901. Michael Nielsen startede i en periode, hvor der var stærk vækst både i by og på land, og det skabte store muligheder for at udvikle en god forretning. I 1907 fik han et tilbud fra Aktieselskabet Fr. Th. Adolphs Enke i København, der købte flere forretninger af samme type op i andre jyske byer. Michael Nielsen fortsatte som forretningsfører i Skive-afdelingen, indtil han købte den tilbage og fra 1. januar 1917 igen drev den som personligt ejet firma.

Michael Nielsen fik hurtigt tillidsposter i Skive. I 1903 blev han medlem af bestyrelsen for Skive Handelsforening, og fra 1913 var foreningens formand. Han blev også engageret i lokalpolitik. Han var konservativ og var med til at stifte Skive konservative Forening i 1904. I 1907 blev han indvalgt i Skive Byråd, og her blev han hurtigt en af Højres eller de konservatives ledere. Højre havde indtil 1909 flertallet i Skive Byråd, men var indtil 1921 stadig det største parti i byrådet. Ved valget i 1921 blev Socialdemokratiet det største parti, men fik ikke flertal. Derfor ønskede partiet ikke at stille med en borgmestercandidat, og det betød at Michael Nielsen blev valgt til borgmester. Efter byrådsvalget i 1925 blev han genvalgt, men denne gang skete det kun, fordi han vandt en lodtrækning!

De store opgaver, som blev løst i Michael Nielsens borgmestertid, var først fremmest en stor udvidelse af Skive Havn med et nyt bassin og indlemmelsen af den ”bylignende” del af nabokommunen Skive Landsogn-Resen, der skaffede plads til byvæksten i Skive. Michael Nielsen deltog i flere jordopkøb til udstykning i den ”bylignende” del af landsognet og til udvidelse af Skive Sygehus. Som medlem af bestyrelsen for Skive Sygehus var Michael Nielsen med til opførelsen af en ny epidemibygning (det nuværende Hospice Limfjord).

Den 1. april 1927 fratrådte Michael Nielsen som borgmester. Han var blevet tvunget til at trække sig tilbage af en af sine partifæller og byrådskolleger, branddirektør Eriksen Noer. Michael Nielsen havde under 1. verdenskrig spekuleret i aktier på Børsen i København både alene og sammen med andre. Spekulationerne havde slået fejl, og Michael Nielsen var endt med at skylde den lokale bank, Skive Bank, en million kroner. Han var Skive Banks største skyldner, men samtidig var han medlem af bankens bankråd (bestyrelse). I 1925 forlangte Banktilsynet, at Skive Bank skulle hensætte en halv million kroner til at dække et eventuelt tab på Michael Nielsen, og samtidig blev der indgået en aftale, hvorved Michael Nielsen fik eftergivet 250.000 kr. af sin gæld. Det var disse

forhold, Eriksen Noer var stærkt kritisk overfor. Han skrev en artikel i januar 1926, hvor han rettede en hård kritik mod Michael Nielsen og Skive Banks ledelse, som han ønskede optaget i den konservative partiavis, Skive Avis. Avisen afviste at trykke artiklen, men der blev holdt et møde mellem bl.a. Eriksen Noer og Michael Nielsen, hvor Michael Nielsen lovede at nedlægge alle sine offentlige hverv. Det skete dog ikke – han gik som borgmester, men fortsatte som medlem af Skive Banks bankråd, fordi bankens ledelse var stærkt bekymret for, at hans udtræden ville sætte gang i rygter om bankens økonomiske tilstand.

Den 1. oktober 1928 måtte Skive Bank standse, og det fik alvorlige konsekvenser for Michael Nielsen. Efter bankens lukning blev der indledt et retsopgør mod ”Skive Banks mænd”, deriblandt Michael Nielsen. Sagen nåede helt til Højesteret, og her blev Michael Nielsen idømt 60 dages fængsel – samtidig med at han måtte aflevere sit ridderkors.

Tre dage efter Skive Banks lukning måtte Michael Nielsen standse betalingerne, og han endte med at gå personlig konkurs. Men Michael Nielsen var både som borgmester og forretningsmand utrolig vellidt, og takket være det brede netværk lykkedes det ham i løbet af 14 dage at rejse en aktiekapital på 100.000 kr. til videreførelse af den store grossistforretning. Allerede den 8. november 1928 kunne aktieselskabet stiftes. Michael Nielsens varelager og ejendomme blev købt – og Michael Nielsen blev ansat som direktør. Som næsten 60-årig skulle han nu begynde helt forfra, men i løbet af knap 15 år lykkedes det ham at drive forretningen så godt, at han kunne købe alle aktierne i selskabet og indsætte sin familie i bestyrelsen.

Michael Nielsen arbejdede næsten frem til sin død i forretningen. Han døde lige inden, tiden løb fra grossistforretninger som hans. Supermarkederne dukkede op, selvbetjening blev indført, og de små købmænd, som firmaer som Michael Nielsens havde som kunder, oprettede landsdækkende indkøbskæder, der kunne købe billigere ind og lave landsdækkende markedsføring. Michael Nielsens søn, Michael Brask Nielsen, kom med i ledelsen af forretningen i 1952, men han måtte afvikle den i 1964-65. Men navnet findes stadig i Skive: ”Michael Nielsens Gård” ligger i dag på adressen Nørregade 42, hvor Michael Nielsens forretning havde til huse i næsten 50 år.

Læs mere:

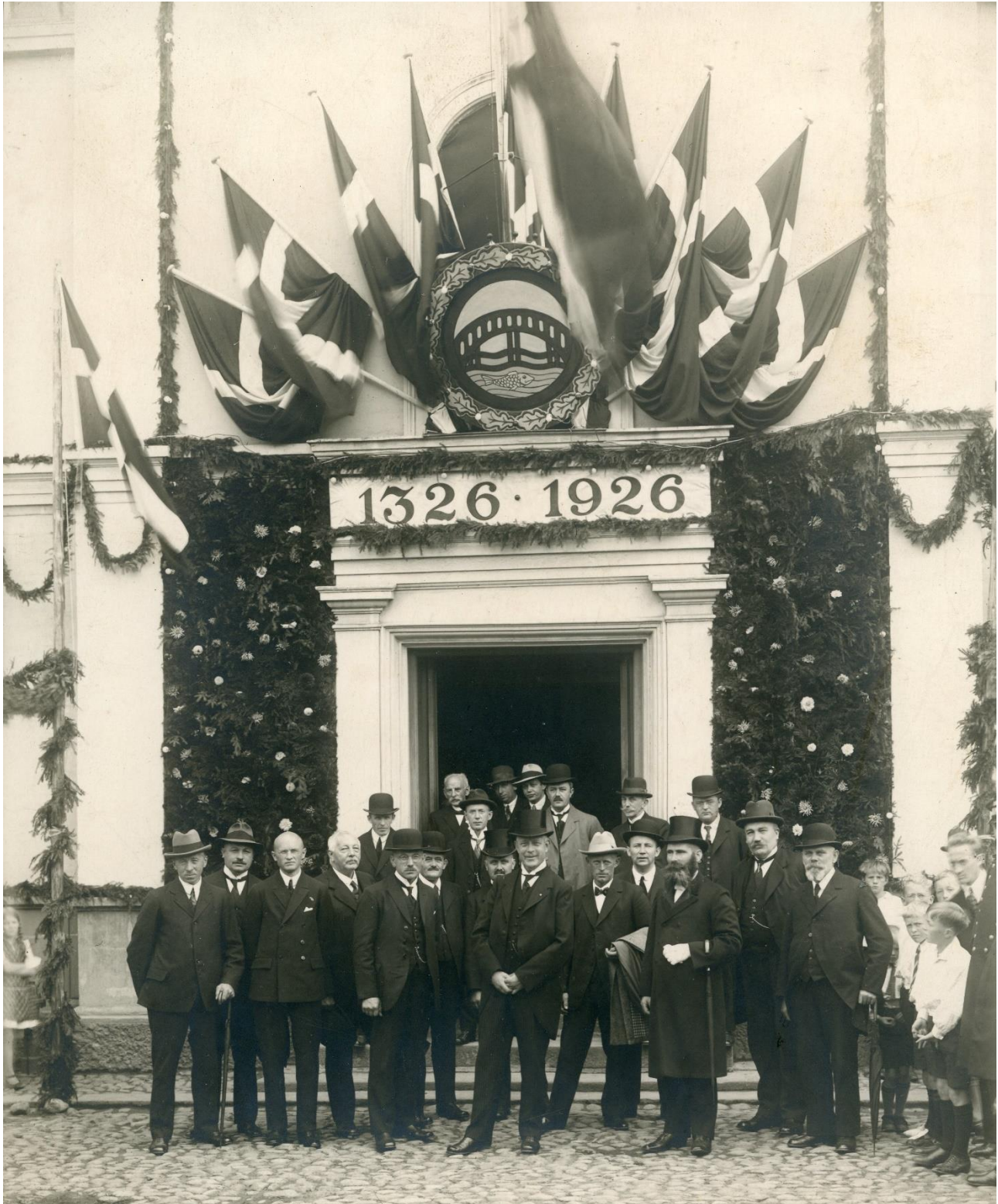
Niels Mortensen: Michael Nielsen. Grosserer i Skive 1899-1957. Borgmester i Skive 1921-1927. 2011.

Grosserer Michael Nielsen med sin familie ca. 1912.

Fra venstre ses Marie Brask Nielsen og børnene Augusta, Ib Brask, Michael Brask og Doris.

Den 15. august 1926 fejrede Skive 600-års jubilæum som købstad. I den anledning blev Skive Byråd m.fl. fotograferet foran det festsmykkede rådhus. Borgmester Michael Nielsen står i midten (med høj hat). Desuden ses bl.a. direktør Valdemar Johansen (nr. 2 fra venstre, borgmester i Skive 1929-1936) og redaktør Carl Hansen (til højre med bowlerhat, borgmester i Skive 1927-1929).

Juliane Marie Nielsen
f. Brask

+ 15 Oktober 1878 paa Mølgaard v. Hobro,
† 30 August 1951 i Skive.

Michael Nielsen

+ 13 Februar 1870 i Aarhus,
† 16 Marts 1957 i Skive

Borgmester i Skive 1921 – 1927